

Jaarverslag 1949 van het Ringstation „Ockenburgh”

door

M. J. TEKKE

Behalve samensteller dezes namen actief aan het werk van het Ringstation deel: de Heren J. HUNTINK, J. P. BOUMA, L. J. KLEYN, P. REINERIE, Dr K. WALDECK en P. WALDECK.

Ook dit jaar genoten wij een subsidie van de Maatschappij „Diligentia”, waarvoor deze instelling op deze plaats nogmaals onze dank wordt betuigd. Voorts genoten wij financiële steun van enige heren, die sympathiseerden met ons werk.

Verloop van de trek.

In de laatste helft van October incasseerden wij een tweede na-jaarsstorm, gepaard aan een geweldige hoeveelheid regen, die hoofdzakelijk in het kustgebied viel. (In Den Helder was de hoeveelheid zoveel als gemiddeld maar eenmaal in de 10 jaar in October voorkomt). Deze weersomstandigheden hebben er toe geleid, dat dit trekseizoen in het algemeen zwak genoemd kan worden. Hieronder volgt een karakteristiek van de treksterkte van 3 soorten:

	Vink	Sijs	Spreeuw
Zwak	6/10, 7/10, 8/10 9/10, 14/10, 31/10 11/11, 15/11.	1/10, 2/10, 13/10	14/10, 10/11 11/11, 12/11
Matig	5/10, 12/10, 13/10, 23/10, 30/10, 1/11, 2/11		5/10, 30/10, 1/11, 5/11, 19/11.
Stevig	11/10, 15/10, 28/10, 29/10.		31/10, 3/11, 4/11.
Sterk	9/11.		15/10, 29/10, 9/11 18/11, 23/11.

Op 7 en 8 Maart (vorst) vlogen koppels kieviten terug in Z.W. richting.

Bijzondere resultaten.

Na in het vorig jaarverslag melding te hebben gemaakt van het eerste Nederlandse ringresultaat van een smelleken (uit Spanje), hebben wij thans het eerste gegeven ontvangen omtrent de herkomst van de trekkers, welke ons land passeren. Een geringd exemplaar werd n.l. op 31/5'48 uit Z. Noorwegen teruggemeld.

Terugmeldingen van spreeuwen.

In het jaarverslag 1949 van het vogeltrekstation „Texel” lezen wij dat in 1948 ruim 9000 spreeuwen werden geringd, doch dat hiervan slechts 81 terugmeldingen werden ontvangen; voor de oorlog was het terugmeldingspercentage van de spreeuw belangrijk hoger: 2.7%. Met de in 1948 geringde spreeuwen bereikte men dus slechts een percentage van plm. 0.9%.

Het is zeer eigenaardig, dat wij ons niet te beklagen hebben over terugmeldingen en tot een normaal % van 2.3% komen zoals uit onderstaand overzicht blijkt.

Vergeleken bij de astronomische vangstcijfers van „Texel” leveren wij maar bescheiden werk:

Teruggemeld uit 1948:

	Jaarverslag 1948	Jaarverslag 1949
Engeland	2	7
Frankrijk	—	2
België	4	1
Nederland	11	8
Totaal	17	+ 18 = 35 of 2.3%

Geringd in 1948: 1554 ex.

Bij zondere vangsten.

Op 5 October 1949 werd 1 exemplaar van de grote pieper (*Anthus richardi*) gevangen en geringd. De laatste maal dat deze soort in Nederland werd waargenomen, was op 30 Maart 1944, Makkummerwaard, 1 exemplaar (*Ardea* 34, p. 392).

In diezelfde week op 8 October 1949 kwam wederom een zeldzame soort in onze netten, n.l. een bergleeuwerik (*Eremophila alpestris flava*), welke opgekooïd werd. Deze soort was bij de vinkers bekend onder de naam van Franse leeuwerik en werd vroeger veelvuldig op de vinkenbanen gevangen. Het Ringstation „Wassenaar”, dat werkte van 1927—1940, heeft nooit één bergleeuwerik kunnen vangen en beschikt slechts over één waarneming. Uit de gesprekken met wijlen Dr J. C. KOCH, die nog al wat vinkers kende, herinner ik mij dat als men één lokvogel had, practisch alle overtrekkende vogels gevangen konden worden. De onderstaande vangsten bewijzen dat dit geen verhaaltje was. Zij reageren zeer sterk op een lokvogel, nog sterker dan de boomleeuwerik en vallen als een steen uit de lucht op het net. Een geringde vogel liet zich na 10 minuten weer vangen.

Vangsten:
vleugelmaat in mm.

8 October	'49 : ♀	104
23	„ : ♂	111
28	„ : ♀	101 ; 8 ex. waargenomen.
30	„ : ♀	98
30	„ : ♀	104
30	„ : ♂	110
1 November	'49 : 5 ex. waargenomen.	
4	„ : ♂	108
9	„ : ♂	111
9	„ : ♀	104
10	„ : ♂	110
11	„ : ♂	110
11	„ : ♀	103
11	„ : 4 ex. waargenomen.	

15 November '49: ♂ 113

15 „ „ „ : ♀ 103, 12 ex. waargenomen.

In totaal werden 12 ex. geringd en 29 ex. waargenomen.

Over het voorkomen van de bergleeuwerik zijn de laatste jaren weinig waarnemingen gepubliceerd. In 1939 werd 1 ex. waargenomen onder Someren, N.Br.; op 11 Januari 1939 (Ardea, 29, p. 224) en 2 ex. 3 November 1939 te Harderwijk (Vogels Z.Z. geb., 3e aanv. p. 1); in 1940 1 ex. op 27 October 1940 te Borssele (Ardea, 36, p. 33), doch dan volgt eerst weer een waarneming in 1948: 19 September 1948, 1 ex. Terschelling (Vanellus, 1, no. 8/9, p. 3). Ik geloof, dat de soort wel geregeld op de doortrek voorkomt, doch over het hoofd wordt gezien. Ik hoop dit door verdere vangsten te kunnen bewijzen.

Op 12 October 1949 kon een langvleugel-tapuit worden bemachtigd en geringd.

De vogel had een vleugelmaat van 104.5 mm., zodat het vermoedelijk een ijslandse tapuit (*Oenanthe oenanthe leucorrhoa* $\leq$ *schio-leri*) of een groenlandse tapuit (*Oenanthe oenanthe leucorrhoa*) betreft.

Goudpluvieren vangst.

Gezamenlijk met de heer B. SEVINGA, die het „wilster flappen” van kindsbeen af had meegemaakt en daarvoor een complete vanginstallatie had aangekocht, werd in voor- en najaar enige malen in een polder op het eiland Rozenburg gevangen.

Geringd werden 51 goudpluvieren, 18 Kieviten, 1 kempiaan en 2 tureluurs. Een bijzonderheid daarbij was, dat op 16 October 1949 in een onbewaakt ogenblik een slechtvalk onze lokkievit op de wip sloeg.

Phaenologie.

April (eerste data): 4, gekr. roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*); 11, nachtegaal (*Luscinia megarhyncha*), boerenzwaluw (*Hirundo rustica*); 16, huiszwaluw (*Delichon urbica*); 17, koekoek (*Cuculus canorus*); sprinkhaanrietzanger (*Locustella naevia*); 24, gierzwaluw (*Apus apus*); beflijster (*Turdus torquatus*); 25, braamsluiper (*Sylvia curruca*).

November (laatste datum): 3, boerenzwaluw (*Hirundo rustica*).

Terugmeldingen.

Ekster (*Pica pica*)

196738 9/ 9'45, + 3/5'48 geschoten bij Delft.

Spreeuw (*Sturnus vulgaris*)

D 60538 (♀) 20/10'46, + half/7'49, door kat gedood te Pynacker, Z.H.

D 66385 (♀) 1/11'47, + 10/7'49, dood gev. Visby, Gotland, Zweden.

D 66427 (♀) 18/11'47, + 10/11'49, gev. Knokke a/Zee, België.

D 66498 (♀) 21/11'47, + 2/ 2'49, in nestkast gevangen te Wangeroege, Noordzee, Duitsland.

D 66522 (♀)	25/11'47,	+	plm. 12/5'49, dood gev. te Enkhuizen.
D 45761 (juv.)	6/ 6'48,	+	plm. 25/5'49, dood gev. Wassenaar.
D 45771 (juv.)	6/ 6'48,	+	6/7'49, gesch. te Kapelle, Zeeland.
D 66596 (juv.)	6/ 6'48,	+	21/12'49 gev. en losgelaten Den Haag.
D 66697 (juv.)	6/ 6'48,	+	15/2'49, dood te Cardigan, Wales, Engeland.
D 66598 (juv.)	6/ 6'48,	+	30/1'49, dood te Mere, Wiltshire, Engeland.
D 45789 (♂)	7/ 6'48,	+	8/ 7'49 gev. te Loosduinen.
D 45792 (juv.)	8/ 6'48,	+	27/12'49, geschoten te Stowmarket, Suffolk, Engeland.
D 45868 (juv.)	27/ 6'48,	+	6/ 5'49, dood gev. Den Haag.
D 45873 (juv.)	27/ 6'48,	+	1/ 2'49, gedood te Raunds, N. Hamptonshire, Engeland.
D 45960 (juv.)	8/ 7'48,	+	18/10'49, door kat gedood, Vijfhuizen, Haarl. meer.
D 45553 (♂)	13/11'48,	+	23/ 2'49, dood te Renty, Pas de Calais, Frankrijk.
D 45386 (♀)	15/11'48,	+	September of October '49, gesch. te Rotterdam N.
D 45398 (♀)	15/11'48,	+	16/ 3'49, door kat gedood op eiland Rozenburg.
D 45581 (♂)	15/11'48,	+	3/ 2'49, dood bij Ramsgate, Kent, Engeland.
D 45424 (♀)	21/11'48,	+	18/12'49, dood gev. te Foxton, Cambridge, Engeland.
D 45425 (♀)	21/11'48,	+	2/ 3'49, dood gev. te Tréthun, Pas de Calais, Frankrijk.
D 72717 (♂)	23/11'48,	+	plm. 24/2'50, dood gev. Bellingshurst, Sussex, Engeland.
D 45642 (♂)	2/12'48,	+	4/ 2'49, gev. te Heist a/Z., België.
D 76988 (♂)	28/ 9'49,	+	5/12'49, bij Vlaardingen met gebroken vleugel gevonden.
D 72925 (♂)	8/10'49,	+	9/10'49, Poeldijk.
D 70905 (♀)	15/10'49,	+	30/12'49, Lorient, Morbihan, Frankrijk.
D 72977 (♂)	15/10'49,	+	plm. 15/1'50, gev. en losgelaten te Barquet, Eure, Frankrijk.
D 70922 (♂)	19/10'49,	+	plm. 18/1'50, door kat gegrepen te Wichelen, Dendermonde, België.
D 66873 (♂)	4/11'49,	+	10/11'49, gev. en losgel. te Koksijde a/Zee, België.
D 70727 (♀)	4/11'49,	+	4/ 3'50, Swindon, Wilts, Engeland.
D 60925 (♂)	16/11'49,	+	1/ 2'50, dood gev. te Jutphaas.
D 68658 (♀)	23/11'49,	+	4/ 2'50, dood gev. te Rotterdam.

Putter (Carduelis carduelis)

F 65197 (♀) 4/11'49, + 14/11'49, gev. te Zandvliet, Antw., België.

Sijs (Carduelis spinus)

F 35448 (♀)	6/10'47,	+	12/10'47, gev. en vrijgel. te Santvliet, Antwerpen, België, daarna op 20/7'49 gevangen te Lombise, Hainaut, België en in een volière geplaatst.
F 48653 (♀)	29/10'47,	+	6/12'48, gev. en gestorven te Lichaart, Herentals, België.
F 48777 (♂)	29/ 2'48,	+	plm. 6/11'49, Fulda, Hessen, Duitsland.
F 47535 (♀)	6/10'48,	+	1/12'48, gev. St. Denys-Westrem, O. Vl., België.
F 66047 (♂)	25/ 9'49,	+	7/10'49, gev. Assebrook, W. Vl., België.
F 66086 (♀)	27/ 9'49,	+	16/10'49, geschoten Outreau, Pas de Calais, Frankrijk.
F 66665 (♀)	6/10'49,	+	23/10'49, dood gev. te Heerenveen.
F 66863 (♀)	13/10'49,	+	18/10'49, gev. Ardooie, W. Vl., België.

Kne u (*Carduelis cannabina*)

- F 35245 (♂ juv.) 17/8'47, + 23/10'49, Meenen, W. Vl., België.
 F 47989 (♀) 28/10'48, + plm. 7/11'49 Dendermonde, België.
 F 62734 (♂) 22/10'49, + 30/10'49, gev. en gedood te Wervik, W. Vl., België.

Vink (*Fringilla coelebs*)

- F 8228 (♂) 9/10'43, + 30/10'44, gev. Herenhout, Antwerpen, België.
 F 18079 (♂) 10/10'44, + October '48, Kessel-Loo, bij Leuven, België.
 F 22000 (♀) 28/ 3'47, + 9/ 7'49, gev. in rattenval, Düsseldorf, Duitsland.
 F 47499 (♀) 5/10'48, + 17/ 2'49, dood te Etel, Morbihan, Frankrijk.
 F 47731 (♂) 15/10'48, + 18/ 3'50, dood gev. te Brunssum.
 F 66670 (♂) 6/10'49, + 17/ 3'50, dood gev. te Zetel, Oldenburg, Duitsland.

Torenvalk (*Falco tinnunculus*)

- 185499 (♀) 2/ 9'43, + Dec. '47, dood gev. Kuinre.
 196796 (♀) 21/10'43, + 10/1'50, Heemskerk.
 196788 (♀) 20/ 3'44, + 3/ 5'48, geschoten bij Delft.
 196732 (♀) 8/10'45, + Sept. '48, dood gev. te Weelde, België, na aldaar op 19/10'46 te zijn gevangen en bovendien voorzien van Belg. ring no. 2629.
 198048 (♀) 13/10'48, + 4/9'49, teruggevangen „Ockenburgh”.

Sperwer (*Accipiter nisus*)

- 218043 (♂) 12/10'47, + 10/ 2'50, te Anvaing, Henegouwen, België.
 218080 (♂) 6/10'48, + 15/ 3'49, geschoten Munken, Wingene, W. Vl., België.
 198063 (♀) 4/10'49, + 13/11—20/11'49, geschoten te Ledigem, W. Vl., België.
 198065 (♀) 19/11'49, + 23/12'49, dood gev. te Loosduinen.

Smelleken (*Falco aesolon*)

- 198030 (♀) 5/10'47, + 31/5'48, Østre, Slidre, Valdres, Noorwegen.

Kievit (*Vanellus vanellus*)

- 179903 (♂ ad.) 15/4'49, + plm. 7/6'49, dood gev. Eiland Rozenburg.

Terugvangsten.

Dit jaar werden de volgende vogels, welke waren geringd door het Vogeltrekstation „Texel” te Loosduinen, door ons teruggevangen:

5 sijzen, 1 rietgors en 3 eksters; voorts vingen wij zelf een torenvalk terug na ruim 1 jaar en 2 tortelduiven na 1 maand.

Vogels geringd door het Ringstation „Ockenburgh” in 1949	Aantallen							
Soortnaam	♂	♀	?	juv.	♂ j.	♀ j.	Nestjong	Totaal
Kauw, <i>Coloeus monedula</i>			3					3
Spreeuw, <i>Sturnus vulgaris</i>	584	496						1080
Groenling, <i>Chloris chloris</i>	111	86			2			199
Putter, <i>Carduelis carduelis</i>		5						5
Sijs, <i>Carduelis spinus</i>	76	73						149
Barmsijs, <i>Carduelis flammea</i>	2							2
Kl. barmsijs, <i>Carduelis flammea cabaret</i>	1	6						7
Kneu, <i>Carduelis cannabina</i>	37	57			2	1		97
Vink, <i>Fringilla coelebs</i>	305	182						487
Keep, <i>Fringilla montifringilla</i>	20	21						41
Geelgors, <i>Emberiza citrinella</i>	1	1						2
Rietgors, <i>Emberiza schoeniclus</i>	19	10						29
Boomleeuwerik, <i>Lullula arborea</i>			18					18
Bergleeuwerik, <i>Eremophila alpestris</i> <i>flava</i>	6	6						12
Grote pieper, <i>Anthus richardi</i>			1					1
Boompieper, <i>Anthus trivialis</i>			2					2
Graspieper, <i>Anthus pratensis</i>			4					4
Gele kwikstaart, <i>Motacilla flava</i>			1					1
Zwarte mees, <i>Parus ater</i>			1					1
Kramsvogel, <i>Turdus pilaris</i>			1					1
Zanglijster, <i>Turdus ericetorum</i>			1					1
Grote lijster, <i>Turdus viscivorus</i>			1					1
Merel, <i>Turdus merula</i>	1							1
Langvleugel tapuit, <i>Oenanthe</i> oe. subsp.			1					1
Groene specht, <i>Picus viridis</i>	2	3		2				7
Grote bonte specht, <i>Dendrocopos major</i>		1						1
Ransuil, <i>Asio otus</i>							1	1
Boomvalk, <i>Falco subbuteo</i>	1							1
Torenvalk, <i>Falco tinnunculus</i>	2	1					1	4
Sperwer, <i>Accipiter nisus</i>	1	4						5
Tortel, <i>Streptopelia turtur</i>			9					9
Scholekster, <i>Haematopus ostralegus</i>							1	1
Goudpluvier, <i>Pluvialis apricaria</i>			51					51
Kievit, <i>Vanellus vanellus</i>			18				4	22
Kemphaan, <i>Philomachus pugnax</i>			1					1
Tureluur, <i>Tringa totanus</i>			2					2
Grutto, <i>Limosa limosa</i>							6	6
Totaal	1169	952	115	2	4	1	13	2256

De jonge weidevogels werden geringd te Vianen.